

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

<http://mswia.gov.pl/pl/administracja/komisja-heraldyczna/13937,Co-warto-wiedziec-o-tworzeniu-symboli-jednostek-sa-morzadu-terytorialnego-w-Polsce.html>
2018-12-11, 11:55

Stanowienie symboli jednostek samorządu terytorialnego reguluje ustawa z 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach. Zgodnie z jej przepisami, jednostki samorządu terytorialnego mają prawo do stanowienia własnych herbów, weksyliów (np. flaga, chorągiew, sztandar, flaga stolikowa), pieczęci, insygniów oraz emblematów, odznak honorowych i innych symboli (np. oznaka radnego, statuetka).

Symbole te stanowione muszą być zgodnie z zasadami heraldyki, weksylologii i miejscową tradycją historyczną. Pod tym pojęciem rozumieć należy także tradycję używania danych symboli w przeszłości.

Poza wymienionymi wyżej kryteriami ustawowymi Komisja Heraldyczna kieruje się ustaleniami Krakowskiego Kolokwium Heraldycznego, poświęconemu heraldyce samorządowej. Wzory symboli podlegają opinii ministra właściwego ds. administracji publicznej.

[Zasady tworzenia herbów, flag, sztandarów i pieczęci jednostek samorządu terytorialnego w Polsce](#)

Co powinien zawierać wniosek o opinię o projekcie symbolu?

Dla usprawnienia prac Komisji Heraldycznej i uniknięcia nieporozumień w zakresie opiniowanych znaków sugeruje się by wniosek o zaopiniowanie symbolu jednostki samorządowej zawierał:

1. Nazwa i adres wnioskodawcy.
2. Lokalizacja (powiat, województwo).
3. Barwny wzór i opis znaku ze wzornikiem barw w systemie CMYK.
4. W przypadku weksyliów rysunek konturowy z podaniem proporcji części składowych.
5. Studium historyczno-heraldyczne, na podstawie którego dokonano doboru godeł i barw, uwzględniające w szczególności:
 - pochodzenie nazw miejscowych i ich pierwotne znaczenie (etymologia);
 - przynależność geograficzno-historyczną;
 - jeżeli gmina (miasto, powiat) miało herb, podać podstawowe informacje o wykorzystanych źródłach ikonograficznych, załączając wizerunki.
 - jeżeli zachowały się dawne pieczęcie lub dokumenty, na których są czytelne wizerunki pieczęci, zamieścić ich reprodukcje;
 - informacje o kolejnych właścicielach miasta/wsi, nazwiska, herby, daty, kto był założycielem miejscowości i który z dawnych właścicieli wniósł największy wkład w jej rozwój;
 - zapis chronologiczny (daty i krótkie informacje) najważniejszych wydarzeń w dziejach tej ziemi (np. powstanie parafii, przemysłu, znane bitwy, klęski żywiołowe, migracje);
 - informacje o najważniejszych zabytkach, dawnych cmentarzach, mogiłach, itp.;

- tradycje kulturalne: lokalne kultury świętych, stosunki wyznaniowe, patroni parafii, miejscowe podania, legendy;
- specyfika regionu: tradycje gospodarcze, warunki i osobliwości przyrodnicze itp.;
- projekt uchwały ustanawiającej.

Dobrze skonstruowany wniosek, zawierający wszystkie niezbędne elementy, pozwoli Komisji Heraldycznej rozpatrzyć go w możliwie najkrótszym terminie. Natomiast braki we wniosku mogą wydłużyć proces oceniania.

Stanowienie wyróżnień

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać nie tylko własne herby i flagi, ale także emblematy oraz insygnia i inne symbole. O ile znaczenie terminów „herb” i „flaga” jest raczej powszechnie rozumiane, o tyle nieco enigmatyczne określenie „emblem” może budzić wątpliwości. Ale to właśnie pod tą dość ogólną nazwą, określającą godło, znak, oznakę – ustawodawca zezwolił na wprowadzanie przez jednostki samorządu terytorialnego także różnego rodzaju wyróżnień – odznak honorowych czy też medali honorowych.

[Stanowienie wyróżnień przez samorządy - dodatkowe informacje](#)

Łańcuch

Łańcuch jest atrybutem władzy: wójta, burmistrza, prezydenta miasta, przewodniczącego rady gminy (miejskiej), starosty lub marszałka województwa. Łańcuch, mający charakter współkonstyтуujący sprawowaną godność, to insygnium, które musi zawierać najważniejszy, a zarazem i najdostojniejszy znak jednostki samorządowej, czyli jej herb. Należy podjąć starania by znak ten, wyrażający daną społeczność, miał wizerunek wzorcowo zrealizowany, o wysokim poziomie artystycznym, a jednocześnie zgodnym ze sztuką heraldyczną. Herb powinien być główną ozdobą łańcucha, jego klejnotem. Wymaga to wyjątkowej staranności w opracowaniu plastycznym zawieszenia.

[Podstawowe zasady sporządzania łańcuchów samorządowych - dodatkowe informacje](#)